

Tablolama Programlarına Giriş

BTY.6.2.1 — Tablolama programlarından yararlanabilme

Tablolama programları; verileri düzenlemeyi, hesaplama yapmayı, verileri görselleştirmeyi ve analiz etmeyi sağlayan programlardır. Veriler satır ve sütunlardan oluşan **hücrelere** yazılır. Formüller sayesinde yüzlerce sayı saniyeler içinde, hatasız hesaplanır; tablodaki veriler düzenlenince anlam kazanır ve **bilgiye** dönüşür.

Ne İşe Yarar?

Veri düzenleme: Hücreler, satırlar ve sütunlarla düzenli veri girişi ve saklama sağlar.

Hesaplama: Formüller ve fonksiyonlar ile hızlı ve doğru hesaplamalar gerçekleştirir.

Veri analizi: Verilerin eğilimlerini ve ilişkilerini analiz ederek anlamlı sonuçlar elde etmeyi sağlar.

Grafik oluşturma: Verileri görsel hale getirerek daha anlaşılır ve etkili sunumlar yapmayı kolaylaştırır.

Veri filtreleme: İstenilen verilere hızlıca ulaşmayı sağlar ve gereksiz verileri ayıklamaya yardımcı olur.

Paylaşım: Verileri kolayca paylaşma ve ortak çalışma imkânı sunar.

Nerelerde? Kütüphane kitap kütüyesi, haftalık ders programı, öğrenci not hesaplama, harçlık takibi, kitap okuma planı...

Satır, Sütun ve Hücre

↔ Satır

Yatay veri dizisi. Numarayla gösterilir: 1, 2, 3...

■ Hücre

Satır ve sütunun kesiştiği, veri yazılan kutucuk.

↑ Sütun

Dikey veri dizisi. Harfle gösterilir: A, B, C...

📌 Hücre adresi

Sütun harfi + satır numarası. Örnek: B2, D4

Veri girişi: hücreye sayı, yazı veya tarih yazmaktır.

Sayfa: tablonun bulunduğu çalışma alanıdır; bir dosyada birden fazla sayfa olabilir.

Arayüz Öğeleri

- 1 **Kitap adı alanı** — dosyanın adı
- 2 **Pencere kontrolleri** — küçült, büyüt, kapat
- 3 **Ana menü çubuğu** — Dosya, Giriş, Ekle...
- 4 **Hızlı erişim araçları** — kaydet, geri al
- 5 **Formül çubuğu** — hücrenin içeriği ve formülü
- 6 **Satır / sütun başlıkları** — 1, 2, 3 / A, B, C
- 7 **Veri giriş çalışma alanı** — hücreler
- 8 **Dikey kaydırma çubuğu** — aşağı yukarı gezinme
- 9 **Sayfa kontrolleri** — sayfalar arası geçiş
- 10 **Ölçekleme kontrolleri** — yakınlaştıır, uzaklaştıır

Formüller ve Biçimlendirme

Her formül = ile başlar. Formüllerle dört işlem yapılır; tablodaki sayı değişince sonuç kendiliğinden güncellenir. Örnek: **=B2+C2** → 75 + 82 = 157

=B2+C2 toplama (+)

=B2-C2 çıkarma (-)

=B2*C2 çarpma (*)

=B2/C2 bölme (/)

Otomatik toplama (Σ): seçili hücreleri tek tıkla toplar

Biçimlendirme: kalın yazı, ortalama, kenarlık, renk ile tabloyu okunaklı yapar

Sıralama, Filtreleme ve Grafik

Sıralama: verileri bir düzene göre dizer (A'dan Z'ye, küçükten büyüğe...)

Filtreleme: yalnızca istenen verileri gösterir; diğerleri silinmez, **gizlenir**

Sütun grafiği

Farklı grupları, isimleri veya kategorileri birbiriyle karşılaştırmak için mükemmeldir. Sütunların uzunluğu, aradaki farkı anında gösterir. Örnek: sınıflara göre kitap okuma

Pasta grafiği

Elimizdeki toplam bir bütünün parçalara nasıl bölündüğünü ve yüzdelik oranları göstermek için kullanılır. Örnek: harçlık dağılımı

Çizgi grafiği

Bir verinin zaman içindeki değişimini, artışını veya azalışını göstermek için en ideal seçimdir. Örnek: haftalık sıcaklık

Hangi Tablolama Programı?

Masaüstü

Bilgisayara kurulur; internet olmadan da çalışır.

Çevrim içi

İnternetle her yerden, her cihazdan kullanılır; birlikte çalışılabilir.

Yapay zekâ destekli

Başlık önerir, formülü tamamlar, verileri sınıflandırır.

Örnek programlar: **Microsoft Excel** (Office paketi, lisanslı, .xlsx) · **Google E-Tablolar** (tarayıcıda, ücretsiz, ortak çalışma) · **LibreOffice Calc** (açık kaynak kodlu, ücretsiz, .ods)

Yapay zekâ avantajı: hızlı başlangıç, zaman kazandırır

Sınırlılığı: önerileri her zaman doğru olmayabilir; sonucu kendin kontrol et

Seçim işe göre yapılır: internet var mı, birlikte mi çalışılacak, hız mı gerekiyor?

Örnek senaryo: sınıfça ortak kitap okuma planı → **çevrim içi**, çünkü herkes aynı tabloya evden de okuldan da yazabilir.

Dosya Uzantıları

.xlsx

Yaygın tablolama dosyası. Biçim, grafik, formül ve çok sayfa saklar.

.ods

Açık standart tablolama dosyası. Biçim, grafik ve formül saklar.

.csv

Virgülle ayrılmış düz metin. Yalnızca veri kalır; en küçük boyut, hemen her program açar.

Değerlendirme ve Veriden Bilgiye

Ölçütler: kullanım kolaylığı · veri düzenleme hızı · doğruluk · görselleştirme imkânı

Veri: kitap okuma planına yazılan süreler (20, 35, 15, 25 dakika) → **Bilgi:** tablo düzenlenince anlam kazanır: “En çok Salı okudum, haftada 95 dakika okudum.”

Tablo karşılaştırırken: yapım süresi · okunabilirlik · otomatik öneri · formül kullanımı

Anahtar Kavramlar

tablolama programı

hücre

satır

sütun

hücre adresi

sayfa

veri girişi

sayısal veri

formül

otomatik toplama

biçimlendirme

sıralama

filtreleme

grafik

kaydetme

kopyala-yapıştır

.xlsx

.ods

.csv